

Posuzovaná práce představuje literární motivy mající svůj původ v oblasti tradičního čínského hedvábnictví jako součást významové výstavby vybraných básní tangských literátů Wang Jiana a Bai Juyiho. „Motivy hedvábí“ se v práci míní široký okruh motivů, které souvisejí nejen s procesem výroby hedvábí a tkaní hedvábných látek, ale také s využitím hedvábných tkanin jako oděvů, doplňků a předmětů. V neposlední řadě jsou předmětem analýzy i ty básně, v nichž jsou hedvábí a výrobky z hedvábí důležitou součástí dobového systému odvodů a daní.

Úvodem je podán přehled pramenů a literatury, diplomantka mimo jiné upozorňuje na obtížnost překladu pojmů a pojmenování z oblasti serikultury do slovenštiny. Konstatována je též absence studií, které by podrobněji zkoumaly motivy hedvábí v kontextu díla jednotlivých básníků tangského období. Snaha o vyplňování pojmenovaných „bílých míst“ je jednoznačným přínosem práce.

S odkazem na poměrně rozsáhlý vzorek veršů dvou tangských básníků diplomantka postupně představuje jednotlivé vybrané motivy a jejich významotvorné role. Součástí výkladu je osvětlení významu řady pojmů z oblasti serikultury a k práci je připojen též slovníček pojmenování hlavních typů hedvábných látek.

Analytickou část práce (4. kapitola) diplomantka člení na čtyři podkapitoly. V první podkapitole (4.1) jsou motivy hedvábí představeny jako významotvorné prvky, jejichž prostřednictvím Wang Jian a Bai Juyi ve svých básních ztvárňují prožívání ženy. Diplomantka podává zevrubnou analýzu diskutovaných básní. Pečlivost, s níž k analýze přistupuje, dokládá např. skutečnost, že motiv „ženy tkající u okna“ — ústřední motiv dvojice diskutovaných Wang Jianových básní — je současně představen jako motiv, jenž je součástí sítě „intertextuálních“ vztahů. Poukazem na míru zachování či odklonu od „původního významu“ motivu se diplomantce daří poukázat na osobitost básnickovy tvorby. Přehlednosti výkladu by však prospělo, kdyby představení množiny významů generovaných motivem tkající ženy v básních dalších literátů předcházelo samotnému rozboru Wang Jianových básní. Rovněž některé poukazy na přítomnost tohoto „oblíbeného motivu“ v básních některých „středně tangských autorů“ trpí přílišnou stručností.

Zvolená struktura práce umožňuje představit vybrané básně obsahující různorodé „motivy hedvábí“ jako básně ztvárňující „vnitřní prožívání žen“. Vedle již zmíněného motivu tkající ženy to jsou motivy hedvábných předmětů, doplňků a oděvů, či motivy prací, jako je vyšívání, „tlučení hedvábí“ nebo trhání listí moruší. Diplomantka strukturu výkladu poněkud narušuje, když v posledních dvou oddílech první podkapitoly (4.1.4 a 4.1.5) nevychází od námětu (prožívání ženy) nýbrž od specifického „motivů hedvábí“ (tlučení hedvábí, trhání listí moruší). Některá vysvětlení by si v zájmu lepší srozumitelnosti rovněž zasloužila doplnění či rozšíření. Například z výkladu věnovaného motivu tlučení hedvábí není zcela jasná souvislost mezi touto činností a ročními dobami, podobně není zcela zřejmé, proč by žena z básně „Povzdech vyšívající ženy“ měla být „zapuzenou ženou“ (a nikoli

pouze třeba jen ženou opuštěnou), či v jakém smyslu Bai Juyi transformuje Tao Yuanmingův ideál („Šestnáct básní imitujících Tao Qianův styl“).

Samostatné podkapitoly jsou věnovány motivům hedvábí, jejichž prostřednictvím básníci vyslovují kritiku společnosti (4.2), a motivům, které vnímání krásy hedvábí propojují s vnímáním přírody (4.3). Diplomantka upozorňuje na případy přirovnání krásy hedvábí ke kráse přírody, ale všimá si též méně častého postupu, kdy básník půvaby přírody přirovnává ke kráse hedvábí. Je škoda, že pojmenování hedvábných produktů (výčesky, vatování...), s nimiž se ve výkladu v této části práce setkáváme, nejsou zahrnuta do připojeného terminologického slovníku.

Poslední podkapitola (4.4) v souvislosti s motivem hedvábí diskutuje žánr *yongwu shi*. Na rozdíl od předcházejících částí práce, v nichž diplomantka usilovala o to, aby jednotlivé motivy představila na verších obou básníků, v tomto případě k analýze vybírá jedinou Bai Juyiho báseň. Jednota struktury výkladu 4. kapitoly je oslabena rovněž tím, že výklad poslední podkapitoly nevychází od významů generovaných motivy hedvábí, nýbrž že se odvíjí od specifík žánru.

Práce v závěru podává souhrn diskutovaných motivů hedvábí a jejich významů v díle dvojice tangských literátů. Cenný je mimo jiné poukaz na souvislost mezi významotvorným užitím jednotlivých motivů a básnickou formou. Diplomantka vyzdvihuje výhradně sdílené charakteristicky básní obou zkoumaných autorů, nabízí se však otázka, zda by s přihlédnutím k výsledkům analýzy nebylo možné pojmenovat též případné rozdíly.

Diplomantka zaslouží pochvalu za pečlivou a poučenou interpretaci poměrně rozsáhlého vzorku básní. Celkově práci hodnotím jako velmi zdařilou a to i přesto, že její kvalitu místy snižují problematické formulace.

Navrhuji hodnocení *výborně*.